Dosarul: nr.2a-3404/23(2-23022819-02-2a-07092023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - O. Dvornic

**D E C I Z I E**

04 martie 2025 municipiul Chişinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru**

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton
Judecătorii: Constantin Roșca și Dorin Dulghieru
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ședință publică, apelul declarat de Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor *****, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** împotriva CA ”Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensației pentru întîrzierea zborului și repararea prejudiciului moral, împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 iunie 2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

**A C O N S T A T A T:**

**Pretențiile reclamantului:**

1. La data de 14.02.2023, Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor *****, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CA ”Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensației pentru întîrzierea zborului și repararea prejudiciului moral.
2. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 23 septembrie 2022, Tonu Stanislav, Tonu Angelica și fiul minor ***** au procurat pachetul turistic pentru perioada 24 septembrie 2022 - 01 octombrie 2022, care include: bilete de călătorie cu avionul tur-retur Chișinău - Antalya - Chișinău, cazare la hotel, asigurare medicală pentru trei persoane.
3. Prin intermediul companiei turistice, reclamanții au înregistrat 3 rezervări pentru cursele: tur Chișinău - Antalya (24 septembrie 2022) și retur Antalya - Chișinău (01 octombrie 2022, ora de decolare 17:30).
4. Menționează că, zborul Chișinău - Antalya a decurs fără întârziere, însă la cursa retur Antalya - Chișinău au avut loc abateri de la programul stabilit.

5. Potrivit tichetelor de călătorie, zborul de retur Antalya - Chișinău (cursa aeriană nr. *****) era stabilit pentru data de 01 octombrie 2022, ora 17:30, cu ora sosirii în Chișinău 19:20.
6. Indică că, la data de 01 octombrie 2022, cu câteva ore înainte de decolare, au fost informați că zborul Antalya - Chișinău programat pentru ora 17:30 se amână pentru ora 23:40, data de 01 octombrie 2022, din motive necunoscute.
7. Notează că, potrivit biletelor de îmbarcare, zborul Antalya - Chișinău nr.***** a fost efectuat la data de 01 octombrie 2022, ora 23:40 cu o întârziere de 6 ore și 10 minute, timpul sosirii în Chișinău fiind 02 octombrie 2022, ora 01:51.
8. Susțin că, la data de 17 octombrie 2022, au înaintat o reclamație față de CA ”Air Moldova” SRL, prin care au solicitat acordarea compensației în valoare a câte 250 Euro pentru fiecare pasager, conform pct. 18 al Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, precum și acordarea prejudiciului moral cauzat prin întârzierea de 6 ore și 10 minute a zborului Antalya-Chișinău, în mărime de 10 000 lei pentru fiecare pasager.
9. Prin răspunsul din 04 noiembrie 2022, CA ”Air Moldova” SRL a propus acordarea unei compensații în valoare de 250 Euro per pasager, sub formă de voucher, cu valabilitatea de un an.
10. La data de 08 noiembrie 2022, au expediat o altă cerere către CA ”Air Moldova” SRL prin care și-au exprimat dezacordul cu propunerea privind acordarea compensației sub formă de voucher, din motiv că anterior au avut experiențe negative în legătură cu valorificarea propriu-zisă a voucherelor, nefiind certă posibilitatea de a călători în decursul unui an de zile, în contextul războiului din Ucraina, prin urmare au considerat inoportună acordarea compensației sub formă de voucher și au insistat în privința acordării sumelor solicitate în numerar.
11. Indică că, prin răspunsul din 13 decembrie 2022, CA ”Air Moldova” SRL a reiterat decizia privind acordarea unei compensații în valoare de 250 Euro per pasager, sub formă de voucher, cu valabilitatea de un an.
12. Nefiind de acord cu acțiunile CA ”Air Moldova” SRL, au înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor noastre legitime
13. În drept își întemeiază acțiunea în temeiul pct.18 lit.a ) din Hotărârea nr.836 din 08 noiembrie 2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor. Având în vedere că zborul a întârziat mai mult de două ore.
14. Indică că, reclamanții pe lângă statutul de pasageri, dețin și calitatea de consumatori, în sensul art.1 din Legea privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2003.

15. Totodată, conform art.2036 Cod civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.
16. Ca urmare, la acest capitol, consideră relevante dispozițiile art.20 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2003, care direct indică că, consumatorul este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat de produsele, serviciile necorespunzătoare indiferent de faptul dacă s-a aflat sau nu în relații contractuale cu vânzătorul, prestatorul.
17. Conform art.2037 alin.(1) din Codul civil prevede că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.
18. La fel, art.20 alin.(4) și (5) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, statuează că prejudiciul moral cauzat consumatorului de către producător, vânzător, prestator prin încălcarea drepturilor lui prevăzute de prezenta lege, precum și de alte acte normative, se repară în mărimea stabilită de instanța judecătorească. Prejudiciul moral se repară indiferent de repararea prejudiciului material cauzat consumatorului.
19. Susțin că, prin acțiunile CA ”Air Moldova” SRL, le-au fost cauzat un prejudiciu moral considerabil, prin faptul că nu au fost informați despre cauza întârzierii zborului, au așteptat în aeroport ore în șir aproape de miezul nopții, cu bagaje și cu un copil mic de trei ani, așteptând decolarea. Or, menționează că au ales intenționat pachetul turistic care prevedea zborul de zi, ținând cont de vârsta și regimul copilului, iar prin întârzierea admisă, cu decolarea la ora 23:10, programul le-a fost dat peste cap, ajungând acasă spre dimineață, obosiți și nedormiți.
20. Respectiv, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare și disconfort cauzată prin întârzierea zborului timp de 6 ore și 10 minute, cu un copil de trei ani, se consideră îndreptățiți să solicită compensarea de către CA ”Air Moldova” a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei pentru fiecare.

**Poziția instanței de fond:**

21. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 iunie 2023, acțiunea a fost admisă parțial.
22. S-a încasat de la CA ”Air Moldova” SRL în beneficiul lui Tonu Stanislav, Tonu Angelica suma a cîte 250 Euro, convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii, pentru fiecare, cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului Antalia (AYT) - Chișinău (KIV) pentru cursa ***** din 01 octombrie 2022.
23. S-a încasat de la CA ”Air Moldova” SRL în beneficiul copilului minor ***** prin intermediul reprezentanților legali Tonu Stanislav și Tonu Angelica suma de 250 Euro convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii, cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului Antalia (AYT) - Chișinău (KIV) pentru cursa ***** din 01 octombrie 2022.
24. S-a încasat din contul CA ”Air Moldova” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 427 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

25. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 13.06.2023, Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** au declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 iunie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

**Argumentele participanților la proces:**

26. În motivarea cererii de apel, apelanții au indicat că, nu sunt de acord cu hotărârea instanței de fond în partea respingerii pretențiilor.
27. Consideră că, instanța de fond greșit a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral pe motiv că compensația prevăzută de Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, constituie anume o formă de reparare a prejudiciului cauzat, suma de 250 de euro fiind reglementată în mod expres.
28. Această concluzie a instanței de fond este greșită și neîntemeiată, deoarece compensația prevăzută de Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, are doar rolul de a acoperi eventualele prejudicii materiale cauzate pasagerilor, dar nu și prejudiciul moral suferit de către călător, ceea ce am indicat și în cererea de chemare în judecată, însă a fost ignorat de către instanță.
29. Respectiv, pe lângă statutul de pasageri, apelanții dețin și calitatea de consumatori, în sensul art. 1 din Legea privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2003.

30. La fel, art.20 alin.(4) și (5) din Legea privind protecția consumatorului nr.105 di 13 martie 2003, statuează că prejudiciul moral cauzat consumatorului de către producător, vânzător, prestator prin încălcarea drepturilor lui prevăzute de prezenta lege, precum și d alte acte normative, se repară în mărimea stabilită de instanța judecătorească. Prejudicii moral se repară indiferent de repararea prejudiciului material cauzat consumatorului.
31. Prejudiciul moral urmează a fi apreciat și prin prisma faptului că, urmare a neexecutării corespunzătoare a obligațiilor de către compania aeriană, am fost nevoiți să parcurgem o cale birocratică, care evident ne-a consumat din punct de vedere psihic, or faptul în sine că am ajuns în instanța de judecată pentru a ne apăra drepturile și interesele noastre legitime constituie un disconfort psihologic și o presiune constantă, până la obținerea unei satisfacții echitabile.
32. Apelanții Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** și reprezentantul intimatului CA ”Air Moldova” SRL fiind înștiințați legal despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată nu s-au prezentat, motiv pentru care, în ordinea art.art.205, 206, 379 CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

**Termenul de declarare a apelului:**

33. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
34. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat public la 08.06.2023, iar cererea de apel a fost depusă de Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** la data de 13.06.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelul din speță este depus în interiorul termenului legal.

**Aprecierea instanței de apel:**

35. Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, reieșind din următoarele considerente.
36. În conformitate cu prevederile art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanțe.
37. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
38. Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

39. Din textul art.240 alin.(1) CPC se desprinde că, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.
40. În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.alin. (1), (2) și (5) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
41. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
42. Din optica celor enunțate Colegiul reține că, sarcina instanţei de apel derivă din dispozițiile art.373 CPC în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
43. Totodată, Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
44. Aşadar, Colegiul civil verificând în raport cu prevederile art.art.238-241 CPC, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or instanţa de fond corect a elucidat şi constatat circumstanțele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii parțiale a acțiunii din speță, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.
45. În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
46. În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în potrivit art.9 Cod civil, (1) drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în

baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

47. Totodată, potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.

48. Articolul 16 Cod civil indică cert că,(1) apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin: a) recunoaşterea dreptului; b) restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulităţii actului juridic; d) declararea nulităţii actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligaţiei în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalităţii; i) rezoluţiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanţa de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege. (2) Metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sînt întrunite condiţiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

49. Raportând dispoziţiile normelor precitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, Colegiul civil consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, reieşind din următoarele raţionamente.

**Circumstanţele de fapt ale pricinii:**

50. În conformitate cu prevederile art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

51. Potrivit art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei, pe cînd art.776 Cod civil enunţă că, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

52. Concomitent, în acord cu alin.(1) al art.858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar potrivit alineatului (2) același articol, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.
53. Potrivit prevederilor art.1411 alin.(1) Cod civil, prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.
54. În conformitate cu dispozițiile art.1417 alin.(1) Cod civil, contractul de transport de persoane se confirmă (se documentează) printr-un bilet (titlu de călătorie) sau alt document care dă dreptul de transport. Biletul poate fi emis în format electronic.
55. Din textul art.1419 Cod civil se desprinde cert că, transportul de persoane include operațiunile de îmbarcare, transbordare, transport şi debarcare. Transportatorul este ținut să transporte pasagerul la destinație în siguranță.
56. Potrivit dispozițiilor art.1 din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, noțiunea de consumator este definit ca fiind orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, iar prestatorul este orice persoană juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător, care prestează servicii.
57. Din textul art.21 alin.(1) din Legea nr.105 din 13.03.2003 se desprinde că, prestatorul (executantul) este obligat să asigure prestarea serviciului (executarea lucrării) în termenele şi condițiile stabilite în reglementările specifice în domeniu sau stipulate în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării).
58. La fel, potrivit art.24 din Legea indicată, consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect şi precis, asupra caracteristicilor produselor şi serviciilor oferite de către agenții economici astfel încît să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională, în conformitate cu interesele lor, între produsele şi serviciile oferite şi să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină securitate.
59. La caz, Colegiul civil a stabilit că, la data de 19.02.2019, reclamanții au procurat trei bilete de călătorie, la cursa aeriană charter efectuată de CA ”Air Moldova” SRL 9U 737, direcţia Chişinău-Antalya pentru 24 septembrie 2022 ora 14.30 și pentru cursa aeriana ***** direcția Antalya -Chișinău pentru data de 01 octombrie 2022 ora 17.30 (f.d.22-23).
60. După cum rezultă din înscrisurile anexate la materialele zborul CA ”Air Moldova” SRL (*****) Antalya- Chişinău pentru data de 01 octombrie 2022 a avut loc cu întârziere, or conform biletelor de călătorie cursa urma să aibă loc la

ora 17.30, însă a întârziat și a avut loc la 01 octombrie 2022 ora 23.40 cu aterizare în aeroportul Chișinău la02 octombrire2022 ora 01.51(f.d.26).
61. Tot materialul probator atestă că reclamanții, s-au adresat cu plângere către CA ”Air Moldova” SRL solicitând compensații în sumă de 750 euro, a câte 250 euro pentru fiecare și prejudiciu moral în mărime a câte 10 000 lei pentru fiecare pe motivul întârzierii cursei (f.d.11-12).
62. Prin răspunsul nr.1815/02 din 04 noiembrie 2022, reclamanții au fost informați că CA Air Moldova propune acordarea compensației în baza Hotărârii de Guvern nr 836 din 08.11.2012, în valoare de 250 euro per pasager cu un adaus de 10%, în formă de voucher.(f.d.30).
63. Prin scrisoarea din 08 noiembrie 2022, reclamanții și-au exprimat dezacordul cu propunerea de a primi compensare sub formă de voucher din motiv că anterior au avut experiențe negative în legătură cu valorificarea propriu-zisă a vouchelor. Totodată au reiterat că susțin solicitarea de acordare a compensației în valoare de 250 euro pentru fiecare pasager, în numerar, prin transfer bancar electronic, precum și a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei pentru fiecare pasager (f.d.32).
64. Prin răspunsul nr.2187/02 din 13 decembrie 2022, CA Air Moldova a informat reclamanții Tonu Stanislav, Tonu Angelica, ***** despre poziția companiei de acordare a compensației în valoare de 250 euro per pasager cu un adaus de 10%, în formă de voucher, care poate fi utilizat pentru achiziționarea unui bilet nou sau servicii suplimentare pentru oricare dintre zborurile operate de CA ”Air Moldova” SRL (f.d 33).
65. Potrivit prevederilor art.19 al Convenției de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.254 din 05.12.2008, transportatorul este răspunzător pentru dauna survenită datorită întîrzierii în transportul aerian de pasageri, bagaje sau mărfuri. Cu toate acestea transportatorul nu este răspunzător pentru daunele survenite datorită întîrzierii dacă dovedește că el, prepușii şi mandatarii săi au luat toate măsurile care se impun în mod rezonabil pentru a evita dauna sau că le-a fost imposibil să ia respectivele măsuri.
66. În această ordine de idei, din textul punctelor 1 și 2 din Regulamentul privind compensarea şi asistenta pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012, potrivit preambulului, se desprinde că, acest Regulament transpune parțial prevederile Regulamentului (CE) nr.261/2004 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare şi de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor şi de abrogare a Regulamentului (CEE) nr.295/91, publicat în Jurnalul

Oficial al UE seria L nr.46/1 din 17 februarie 2004 și stabilesc că, pasagerii transportului aerian își pot exercita drepturile minime atunci cînd: a) li se refuză îmbarcarea împotriva voinței lor; b) zborul este anulat; c) zborul este întîrziat și Regulamentul se aplică: a) pasagerilor care pleacă de pe un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova; b) pasagerilor care pleacă de pe un aeroport situat într-o țară terță către un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, exceptând cazurile în care aceștia au primit indemnizații sau compensații şi au beneficiat de asistență în țara terță respectivă, în cazul în care operatorul aerian al zborului respectiv este un operator aerian din Republica Moldova.

67. Potrivit pct.16 din Regulamentul cu privire la compensarea şi asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor, în oricare din cazurile în care un operator aerian anticipează o posibilă întîrziere a unui zbor peste ora de plecare prevăzută, după cum urmează: a) timp de două ore, în cazul zborurilor de 1500 de kilometri sau mai puțin; b) timp de trei ore sau mai mult, în cazul tuturor zborurilor cuprinse între 1500 şi 3500 de kilometri; c) timp de patru ore sau mai mult, în cazul tuturor zborurilor care nu se încadrează la literele a) sau b), pasagerilor li se oferă de către operatorul aerian: asistența specificată la litera a) punctul 25 şi punctul 26 din Regulament; în cazul în care ora de plecare anticipată este la cel puțin o zi după ora de plecare anunțată inițial, asistența specificată la literele b) şi c) punctul 25 din Regulament; în cazul în care întârzierea este de cel puțin cinci ore, asistența specificată la litera a) punctul 22 din Regulament, iar potrivit pct.17 din Regulament, în orice caz, asistența se oferă în limitele de timp stabilite în cele de mai sus corespunzător fiecărei distanțe de zbor. Pasagerii trebuie să primească o compensație în conformitate cu prevederile capitolului V din prezentul Regulament.

68. Astfel, pct.18 din capitolul V al Regulamentului stabilește că, cînd se face trimitere la prezentul capitol, pasagerii primesc o compensație în valoare de: a) 250 euro pentru toate zborurile de 1500 kilometri sau mai puțin; b) 400 euro pentru toate zborurile cuprinse între 1500 şi 3500 kilometri; c) 600 euro pentru toate zborurile care nu intră sub incidența literelor a) sau b). Pentru stabilirea distanței se ia în considerare ultima destinație unde pasagerul urmează să sosească după ora prevăzută datorită refuzului la îmbarcare sau anulării zborului. Plata compensației se va efectua în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data achitării acesteia.

69. Colegiul notează că, distanța aeriană dintre or.Antalya, Turcia și or.Chișinău Republica Moldova este de până la 1140 km, iar potrivit pct.18 din capitolul V din Regulamentul cu privire la compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborului, reclamanții beneficiază de o compensație în mărime de 250 euro fiecare.

70. Astfel, raportând circumstanțele stabilite în litigiu la normele Regulamentului sus indicat, Colegiul conchide că situația apelanților se încadrează în circumstanțele prevăzute de lege, fapt care denotă temeinicia pretenției privind încasarea compensației pentru întârzierea zborului. Or, legea prevede expres cuantumul compensației pentru limita de întârziere și distanța constatată în cauză.
71. Potrivit art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Colegiul civil consideră justă soluția instanței de fond de respingerea cerinței reclamanților/apelanți privind compensarea prejudiciu moral pentru întârzierea zborului în cuantum de 10000 lei pentru fiecare.
72. Colegiul civil reține că compensația prevăzută de Regulament este o reparație fixă, automată, de natură compensatorie, care nu este condiționată de existența sau proba unui prejudiciu moral sau material concret. Scopul său este de a acoperi neplăcerile și disconfortul inerent întârzierilor sau anulărilor de zbor - adică inclusiv daune de tip nepatrimonial în formă standardizată.
73. Prin urmare, acordarea acestei compensații exclude de principiu acordarea cumulativă a unor despăgubiri suplimentare pentru prejudiciu moral, în lipsa unor circumstanțe excepționale dovedite.
74. În speță, reclamanții/apelanți Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** nu a dovedit că întârzierea zborului din 01 octombrie 2022 le-a cauzat un prejudiciu moral distinct, de intensitate sau gravitate specială, care să nu fie acoperit de compensația legală. Or, simpla întârziere a zborului, chiar și cu câteva ore, nu generează în mod automat un drept la repararea prejudiciului moral, în lipsa unor probe că ar fi fost afectate drepturi personale esențiale (sănătate, viață de familie, eveniment irepetabil etc.).
75. Astfel, Colegiul constată că instanța de fond a reținut în mod întemeiat că prejudiciul moral invocat este acoperit prin compensația legală acordată, iar apelanții nu au probat suferințe psihice reale și grave care ar justifica acordarea unei sume suplimentare.
76. În această ordine de idei, criticile aduse de către apelanți, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelului, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată. Acest fapt denotă caracterul declarativ al apelului, care evidențiază simplul fapt al dezacordului apelanților cu soluția dată de instanța de judecată.
77. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr.26561/1995, unde Comisia a menționat

că ”... art.6§1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...”, consideră necesar de a respinge argumentele invocate în apel, deoarece acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

78. Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelanților fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea instanței de fond.

79. În conformitate cu prevederile art.art.385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

**D E C I D E:**

Se respinge apelul declarat de Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 iunie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tonu Stanislav și Tonu Angelica în interes propriu și în interesele copilului minor ***** împotriva CA ”Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensației pentru întîrzierea zborului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Constantin Roșca

Dorin Dulghieru